

INTERVIEW **MERHO** DOOR KOEN DRIESSENS

“Als ik De Kiekeboes ooit uit handen geef, bekijk ik de reeks niet meer.”

Veertig jaar nadat Kiekeboe kiekeboe deed op de pagina's van HET LAATSTE NIEUWS treffen we Merho (Rob Merhottein) in de lokalen van de GVA-redactie. Net als tien jaar geleden helpt hij er de weekendkrant te vullen met Kiekeboe-illustraties. “Dat is wel eens leuk, maar ik zou een slechte hoofdredacteur zijn”, zegt hij. “De thema's van mijn albums voor volgend jaar liggen nu al vast, de voorpagina van een dagblad zou ik al een maand op voorhand klaar hebben.” Als het van ons gesprek afhing, stond de krant 's anderendaags vol met verdwenen schepen, echte doden, versjeteerde scripts, gecrashte luxewagens en vermoorde halfbroers. *Read all about it!*

Merho aan het werk op de redactie van Gazet van Antwerpen.
Op zaterdag 18 februari verscheen de weekendeditie met illustraties uit De Kiekeboes.

Ik ben de Poulidor van de bestsellerlijsten: ik eindig altijd net na de hype van het jaar.

We zonderen ons af in een redactie-vergadering en doen een gok op de lichtknopjes. “Seffens zetten we de rest van het gebouw zonder licht, net als Mister Bean. Maar je weet: **Franquin** was eerst.” We glimlachen om de herinnering aan Guust die op het ritme van een flikkerende kerstboom de hele stad afwisselend in het donker zet.

Merho was onder de indruk van de Franquin-expo in het Centre Pompidou in Parijs, zegt hij. Inderdaad, de tussen de bibliotheekbezoekers opgebouwde overzichtstentoonstelling is ondanks zijn beperkte omvang goed voor uren amusement. “Je hoeft niet perse vijftig originele platen te laten zien, maar moet een leuk verhaal vertellen. Heel inspirerend voor de expo die we deze zomer in Wenduine — op een paar honderd meter van mijn (vakantieverblijf)deur — willen opzetten, waar we het verhaal van Kiekeboe aan zee brengen: nogal wat verhalen spelen aan zee, of erop of erin. Al op de eerste pagina van het eerste verhaal, *DE WOLLEBOLLEN*, vertrekken de Kiekeboes voor een picknick in een bos en laat ik Fanny zuchten dat ze liever ging zonnen

aan zee. En in het tweede album, *DE DUIVELSE DRIEHOEK*, verdwijnen schepen in zee...”

De zee is ook een mooie gelegenheid om veertig jaar te vatten, “onder meer de opkomst en ondergang van de monokini: zo laat ik mijn personages verwijzen naar het toenmalige monokiniverbod, maar bij de kleurendruk was dat opgeheven en moest ik de tekst aanpassen.” En inmiddels zie je in tijden van nieuwe preutsheid alweer geen monokini’s meer op het strand.

De Belgische kust en strips gaan goed samen. Er zijn of waren de festivals in Middelkerke, Koksijde, “het gouden potlood dat ik er won (en eigenlijk een dasspeld was), samen met **Morris**: een prettige herinnering. Zo moet de expo ook worden: prettig, voor een groot publiek.”

Je hebt niet te klagen van een groot publiek: de top-10 van 2016 bevatte maar liefst drie KIEKEBOE-albums, na Pascale Naessens, Jeroen Meus en Lize Spit.

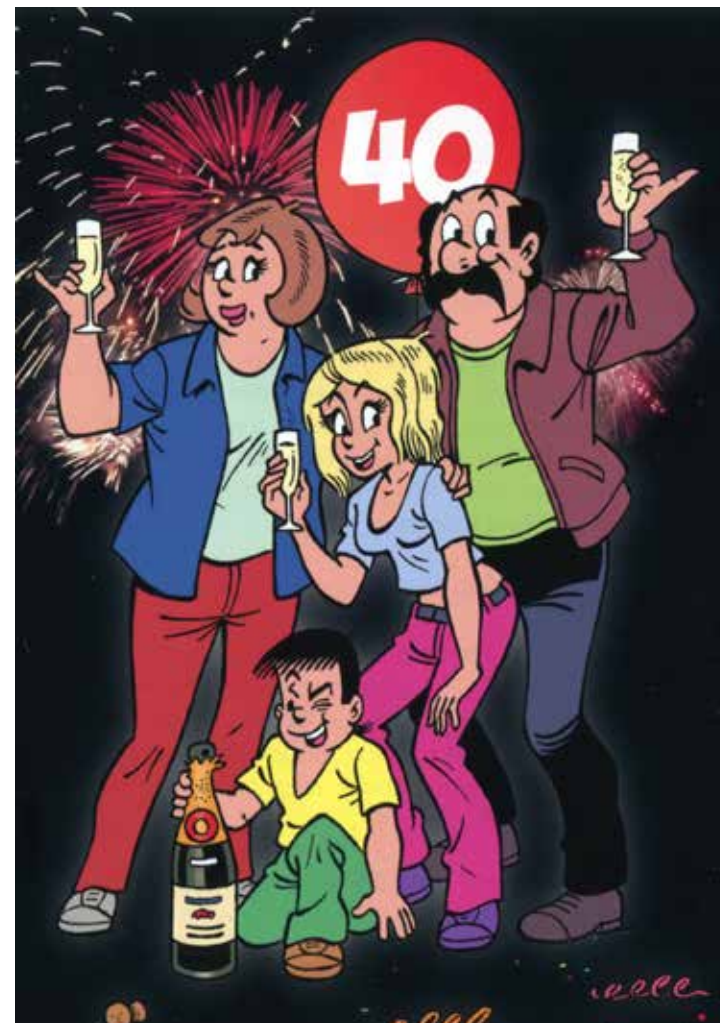
MERHO: “Ik ben de Poulidor van de bestsellerlijsten: ik eindig altijd net na de hype van het jaar. Maar ik ben

er niet rouwig om: na veertig jaar zijn *DE KIEKEBOES* blijkbaar nog fris en modern. Maar daar werk ik dan ook aan door mijn antennes uit te steken naar wat er leeft in de samenleving. De Kiekeboes waren veertig jaar geleden een typisch klassiek gezin, vandaag schuw ik de echtscheidingen en nieuw-samengestelde gezinnen niet... En dan is er de enorme technologische evolutie. Ook misdaadauteurs hebben daar ingrijpend mee te maken in hun verhalen. Ik lees hen trouwens erg graag omdat ze zo goed stevige plots kunnen maken.”

Actueel en hip zijn, maakt wel dat de albums snel verouderen?

MERHO: “Dat merk ik aan de herdrukken: recente albums worden sneller herdrukt dan oude. Tja, het jonge publiek vandaag verzamelt ook niet meer: ze zijn niet geïnteresseerd in oud werk of een volle boekenkast, maar downloaden hier en nu wat ze willen. Ik ben nog van de generatie die bijvoorbeeld cd’s in een mooi hoesje wil hebben...”

Heb je ooit overwogen oude albums te hermaken, zoals Hergé of Vandersteen?

De Kiekeboes, al veertig jaar een begrip in het Vlaamse striplandschap.

MERHO: “Dat heb ik één keer gedaan met *KIEKEBOEKET*: een verzameling snel gemaakte gags, waar ik niet tevreden over was. Dat irriteerde

me al jaren tot me dat wel een leuke opdracht leek voor mijn medewerker **Kristof Fagard**, die het album helemaal opnieuw maakte, vanaf

het witte blad. Ik steek liever mijn energie in nieuwe verhalen. Dat had Hergé beter ook gedaan. Die van Vandersteen waren trouwens ook niet altijd even geslaagd. En dan nog: na een aantal jaar zijn ze wéér verouderd. Bovendien betekent aanpassen aan vandaag veel meer dan de tekeningen vernieuwen: met de veranderde technologieën verandert de hele structuur van een verhaal. Zo liet ik Kiekeboe eens ontsnappen en een telefooncel invluchten om uitgeput naar huis te bellen, waarop Charlotte denkt een hijger aan de lijn te hebben; die gag kan nu natuurlijk niet meer. Ik laat liever alles zoals het was. Het blijft een tijdsbeeld. De Kiekeboes behoren

stilaan tot het cultureel erfgoed – ja, zo oud ben ik al.

Je hebt kleinkinderen: handig om mee te blijven?

MERHO: “Ja, de iPad-generatie... Op de eerst pagina van mijn honderdvijftigste album verwijs ik ernaar. Met Pasen gaan we al jaren met de familie naar Center Parcs. Vroeger lag ons huisje na een dag rommelig vol speelgoed van mijn dochter **Ine**, nu blijft het het hele verblijf mooi opgeruimd want de kleinkinderen spelen op hun tablet of smartphone. Kinderen en volwassenen hebben vandaag hetzelfde speelgoed, hé. En grootouders: in het recentste album,

Moemoe heeft nu ook een iPad. Fragment uit *De KIEKEBOES 148: NEPWERK*.

Als beginnend auteur heb ik nog net de gouden jaren meegemaakt, toen elk album om de twee jaar herdrukt werd – mijn pensioen, noemde ik het altijd. Dat pensioen oogt nu al heel wat minder...

NEPWERK, smijft Moemoe zich met een tablet op medische websites. Tja, de tijden veranderen en toch ook weer niet: wij kregen vroeger te horen dat we onze tijd verspilden aan strips, mijn kinderen voor de tv en de kleinkinderen aan mobiele media...”

En blijven die kleinkinderen strips lezen?

MERHO: “Goede vraag, het lijkt er niet op, ze hebben zoveel ontspanningsmogelijkheden, maar af en toe is het toch prettig met een boek of strip in een totaal andere wereld te verblijven. Zoals wij het hebben gekend, die tijd komt niet meer terug. Als beginnend auteur heb ik nog net de gouden jaren meegemaakt, toen elk album om de twee jaar herdrukt werd – mijn pensioen, noemde ik het altijd. Dat pensioen oogt nu al heel wat minder...”

Dat zal wel meevallen, met dertig miljoen verkochte albums. Al ben je nu van vier naar twee albums

per jaar overgeschakeld, toch nog goed voor een oplage van zeventigduizend stuks.

MERHO: “Ik kan het elke collega aanbevelen. Ik geniet van wat meer tijd voor mezelf: tot voor kort zat ik elke avond, elk weekend te werken. Als het nu mooi weer is, ga ik fietsen. Het mag wel eens: terwijl ik 69 word, zijn al mijn vrienden al jaren met pensioen... Maar ik heb er geen probleem mee te blijven werken: ik zou er niet mee willen stoppen. En ik kan het ook nog niet helemaal uit handen geven: medewerkers werken mijn schetsen uit, inkten en kleuren, maar ik houd de regie. Goede verhalen maken blijft mijn verantwoordelijkheid. Ik ben al blij als iemand eens een nuttige synopsis of een paar ideeën levert, maar dat uitwerken moet ik toch zelf doen. Het volgende verhaal bijvoorbeeld werd aangeleverd door **Peter Van Gucht** (scenarist van **SUSKE EN WISKE**). Hij gaf me een tiental thema’s, waaruit ik er drie koos en hem vroeg ze te combineren in één verhaal.

Zijn verhaal zat leuk in elkaar, maar daarna moet ik er nog aan kneden om er een KIEKEBOE van te maken. Een scenario tot in detail laten uitschrijven werkt niet voor mij: dan is het mijn taal niet, voelt het als een jas die niet past. Hergé had dat ook: hij begon al op pagina 2 van **LE THERMOZÉRO** af te wijken van het door **Greg** helemaal uitgeschreven verhaal, om er dan na vijf pagina’s de brui aan te geven: ‘Ik wil me laten verbazen door mijn eigen invallen’, zei hij en ik kan het niet beter zeggen. Met een uitgewerkt scenario zou ik het gevoel hebben aan een lopende band te staan.”

Je zal het toch een beetje moeten leren als je DE KIEKEBOES ooit uit handen wilt geven om de reeks je te laten overleven?

MERHO: “Als ik de reeks bij leven nog uit handen geef, neem ik er helemaal afstand van, wil ik het zelfs niet meer lezen, kijk ik weg in de boekhandel.”

Hoe is dat in zijn werk gegaan met

Promotietekeningen van Jean-Marc Krings voor de spin-off Fanny K.

Het idee voor Fanny K. kwam van de uitgeverij. Ze moeten wel: hun succesauteurs vormen stilaan een geriatrie afdeling.

FANNY K., de binnenkort te verschijnen spin-off?

MERHO: "Het idee daarvoor kwam van de uitgeverij. Ze moeten wel: hun succesauteurs vormen stilaan een geriatrie afdeling.

Het is een goed idee om te denken vanuit de personages in plaats van de auteurs.

In eerste instantie vond ik dat een vrouw het moest schrijven. Zo laat **Ilah** Cordelia dingen zeggen die Fanny zou zeggen, maar daar kom ik als man niet op. Zoals gezegd ben ik een fervent thrillerlezer, ook van **Toni**

Coppers, overigens een KIEKEBOE-fan. Toen ik een van zijn Liese Meerhout-policiers las, besefte ik dat ik het hem, als auteur van een vrouwelijk

hoofdpersonage, moest vragen. En thrillerauteur zijn goede plotschrijvers. Ten tijde van GROF WILD, naar de roman van **Pieter Aspe**, zei die me al: 'Je hebt amper iets veranderd?' Dat hoefde ik niet: het was perfect.

Coppers maakte de synopsis van een trilogie: schitterend verhaal! Als het niet was doorgegaan, zou ik het zelf gebruikt hebben in de gewone reeks. Toen hebben we verschillende tekenaars geprobeerd, maar Fanny is zo iconisch, zo gebetonneerd... Dat is lastig. Toen zijn we uitgekomen bij **Jean-Marc Krings**. Die kende ik zo niet, maar toen ik zijn werk zag, was ik meteen gewonnen. Hij is zo professioneel, daar hoefde ik niet meer naar om te zien. Hij kende als Franstalige de reeks niet, wat maakt dat hij ze fris benaderde. En ondertussen waakt Coppers als een moederkloek over de inhoud van de personages. Ik had er dus geen werk aan, wat mijn uitgever verbaasde, want gewoonlijk ben ik een moeial." (lacht)

Ik heb een sneak preview kunnen nemen en FANNY K. ziet er goed

“Dat is het voordeel van de stripauteur: als ik vijf Rolls-Royces op elkaar wil laten crashen, kan ik dat gewoon.

uit (het album bedoel ik): heel dynamisch, veel actie, met zorg ingekleurd, ernstig van toon ook (er vallen echte doden) en een toefje functioneel naakt... Tevreden?

MERHO: “Verhaal, dialogen, tekeningen, inkleuring: allemaal heel mooi, maar ik ben vooral benieuwd hoe het publiek gaat reageren. Gaat men de klik maken? Wie het al las, vergat na enkele minuten de klassieke Fanny.”

Zijn de andere Kiekeboes bewust eruit gehouden?

MERHO: “Ja, Charlotte en Marcel krijgen op één prent een cameo, maar ze spelen geen rol: de serie speelt een paar jaar later en gaat over drie vriendinnen die elk een flatje hebben in hetzelfde appartementsgebouw. Ze zijn bezig met hun carrière, mannen,... Eigenlijk ideaal materiaal voor een tv-serie.”

Een oude droom van je.

MERHO: “Nog altijd, en ik krijg nog steeds voorstellen voor musicals of series, maar na de film in 2000 ben ik zeer kritisch geworden. Het is soms

niet te geloven waar men mee komt aanzetten: ‘Zeg, Rob, moet Marcel Kiekeboe nu echt *ne* kale met een grote snor zijn?’ Of ze geven Charlotte een koopverslaving, of maken van Konstantinopel een puber die achter de vriendinnen van Fanny aanzit.’

Sapperdeboere!

MERHO: “Ooit waren we goed op weg met een tv-scenarist voor serie van tien delen, tot ik het script las: het ging opeens over een man die ook Marcel Kiekeboe heette en daarmee gepest werd en dan avonturen van DE KIEKEBOES ook zelf beleefde... Nee, een bewerking moet zo veel mogelijk één op één zijn. Kijk naar *ASPE* op *vtm*: daar werd letterlijk de boeken gevolgd.”

De auteur heeft altijd gelijk!

MERHO: “Ben Elton (auteur van onder andere *BLACKADDER*) zei ooit: ‘De juffrouw die op de set de koffie rondbrengt, heeft meer inspraak dan de schrijver.’ Het is ooit ook wel goed gegaan. Bij het **Studio 100**-theaterstuk *BAAS BOVEN BAAS*

was je na vijf minuten vergeten dat je naar acteurs keek! Maar **Gert Verhulst** zat er dan ook bovenop om bij de oorspronkelijke personages te blijven.”

Van DE KIEKEBOES 110: BAAS BOVEN BAAS produceerde Studio 100 in 2007 een theaterstuk. Er kwam ook een speciaal boekje van uit op A5-formaat met een voorwoord van Merho, biografie, een voorstelling van alle medewerkers aan het theaterstuk en het volledige stripverhaal.

Welke verhalen zijn het meest geschikt voor verfilming?

MERHO: “VROLIJKE VROLIJKE VRIENDEN misschien, met die flashbacks erbij. Of *GEBROKEN ZWART*, als ik echt over een budget zou beschikken: het speelt in Toscane en er zit een achtervolging in **Louis de Funès**-stijl in. Producer **Erwin Provoost** zei me ooit: ‘Jij werkt in je verhalen met **Spielberg**-budgetten!’ Dat is het voordeel van de stripauteur: als ik vijf Rolls-Royces op elkaar wil laten crashen, kan ik dat gewoon.”

Met twee albums per jaar heb je meer tijd voor jezelf, maar ook voor elk album?

MERHO: “Jazeker, mensen zeggen nu al dat het te zien is. Voor *ALIBABERG* bijvoorbeeld was ik niet tevreden met de eerste versie van het verhaal: dan gooi ik het weg en begin opnieuw, dat kan nu. Al zal ik niet doen zoals Hergé, die als ze hem vroegen wanneer de volgende *KUIFJE* zou verschijnen, antwoordde met ‘als het klaar is’. Een beetje druk mag wel wat voor mij.”

Heeft minder kwantiteit ook invloed op de kwaliteit van het tekenwerk?

MERHO: “Ik noem het ‘de vloek van Vandersteen’. Vroeger, in de begintijd van de krantenstrip, moesten er elke dag die twee stroken liggen. Hoe

ze er ook uitzagen. In die tijd werd van een krantenstrip niet zoveel verwacht. Vandaag is de striplezer veeleisender: de strip moet er goed uitzien. In strips vandaag zit veel meer werk dan vroeger: filmische beeldtaal, inkleuring,... En ik wil ook altijd gaan voor kwaliteit, voor verhalen waar ik me niet voor moet schamen.

Als tekenaar evolueer je wel op veertig jaar en de komst van medewerkers vergrootte de mogelijkheden. Zij gebruiken bijvoorbeeld een massa documentatie — leve Google! — zelfs voor bijvoorbeeld de skyline van een straat. En medewerkers kan ik me permitteren dankzij de topverkoop, wat dan weer dat soort kwaliteit met zich meebrengt. Soms ga ik nog zelf ter plaatse op *location hunting*, in Toscane bijvoorbeeld.”

Kun je nog met vakantie gaan zonder uit te kijken naar locaties of verhalen?

MERHO: “Nu kan ik dat beter, maar vroeger moest inderdaad uit elke reis een album voortkomen, in Japan of Mexico...”

En terwijl Merho reist, houden de medewerkers het schip varende. Op wie kun je vandaag rekenen? Hoe vermijd je een tweede Dirk Stallaert?

MERHO: “Dirk had zijn voor- en

nadelen: een geweldige tekenaar, met een ietwat afwijkende stijl — maar dat was niet erg: het was per slot de bedoeling dat hij op termijn zou overnemen, dan mag een eigen stijl wel. Maar ik zag al na een half jaar dat het fout liep: Dirk is een kameleon die zó in een reeks kan stappen, maar enkel als hij er voeling mee heeft. Bij NERO had hij zeker die nostalgische klik, maar DE KIEKEBOES heeft hij pas rond zijn twintigste leren kennen en daar had hij dus zo geen band mee.

Van de periode-Stallaert heb ik geleerd niet meer alles op één man te zetten. Nu werk ik met Kristof Fagard: hij krijgt de stijl goed in de vingers. Inmiddels doet hij alle tekenwerk voor **Comics Station**. Ook **Thomas Du Caju** werkt mijn schetsen uit. En inker **Jos Vanspauwen** werkt volledig digitaal. Alleen de potloodtekeningen worden nog op papier gemaakt.”

Het kan nog altijd dat een medewerker weggaat, zoals jijzelf

destijds bij Studio Vandersteen.

MERHO: “Dat zit erin, maar de economische toestand is nu heel anders voor striptekenaars. Al toen ik bij Vandersteen vertrok, werd er gezegd dat nieuwe series geen kans meer maakten, en dat is nu al helemaal het geval. Een serie als JUMP bijvoorbeeld, van **Charel Cambré**, had het in zich het JOMMEKE van de eenentwintigste eeuw te worden, maar had de tijd tegen. Alles wat na DE KIEKEBOES succes had (URBANUS,

“ Al toen ik bij Vandersteen vertrok, werd er gezegd dat nieuwe series geen kans meer maakten, en dat is nu al helemaal het geval.

F.C. DE KAMPIOENEN), kwam er door tv-populariteit. Sommigen zeggen dat het best mogelijk is dat DE KIEKEBOES de laatste megareeks is geweest. Dat is toch bedroevend? Ik had nog het geluk bij HET LAATSTE NIEUWS te zijn terechtgekomen waar een strip nodig was. Vandaag zijn kranten niet meer geïnteresseerd in beginnende auteurs. Het eerste dat ze nu vragen is: hoeveel kranten gaan wij daardoor meer verkopen?”

Waarom dan nu nog in de krant publiceren? Wat is de zin van een krantenstrip vandaag?

MERHO: “Ik had het er pas nog over met de erven van **Jef Nys**: als Jommeke en DE KIEKEBOES vandaag niet meer in de krant zouden verschijnen, zouden we er geen album minder om verkopen. De krantenstrip is geen promotiemiddel meer voor de albums. Toen ik rond 2003 bij GAZET VAN ANTWERPEN begon, hadden DE KIEKEBOES al naam. Als kind las ik GAZET VAN ANTWERPEN nog voor PIET

PIENTER EN BERT BIBBER. We knipten de stroken uit en verzamelden ze tot een boekje. Dat doet nu niemand meer.

Vandaag verschijnen DE KIEKEBOES zelfs niet meer aan twee dagelijkse stroken, maar per volle pagina. Omdat ik niet meer aan die stroken gebonden ben, is meteen ook af en toe een andere bladindeling mogelijk. **Marc Sleen** en Vandersteen maakten letterlijk van dag tot dag hun strips, terwijl ik mijn verhaal verkap tot feuilleton: het album heeft bij mij altijd geprimeerd.”

DE KIEKEBOES is niet alleen een familiestrip omdat een familie centraal staat of omdat de hele familie — van kleinkinderen tot grootouders — de boeken graag leest, maar ook omdat het een familiebedrijf is.

MERHO: “Zowel mijn vrouw **Ria** als mijn dochter Ine stonden in het onderwijs, dat ze als te stresserend ervaren. Ria hield er zelfs een maagzweer

Merho op de redactie van GAZET VAN ANTWERPEN.

Al mijn medewerkers en de mensen op de uitgeverij zijn allemaal jonger dan ik. Dat prikkelt me: vader wil niet onderdoen!

aan over, dus ik stelde haar voor het inkleuren eens te proberen. Dat was voor KIEKEBOEKET. Het beviel haar en ze bleef het doen. En ze maakte van DE KIEKEBOES zelfs de eerste digitaal ingekleurde reeks bij **Standaard Uitgeverij**; ze is nogal dol op alles wat technisch is. Een lerares wiskunde, hé. Ine was kleuterleidster tot we ook haar betrokken. Toen Willy Vandersteen overleed, nam zijn dochter **Helena** de zaak over. Een geweldige vrouw, voor wie ik veel bewondering heb, maar toen wist ze nog van niets. Ze heeft het allemaal alleen moeten uitzoeken. Dat wilden we onze Ine besparen en zo is zij er geleidelijk ingerold: eerst bij de inkleuring, later ook het contractuele werk.”

Is een familiebedrijf nodig om de reeks ook na jou te laten voortbestaan?

MERHO: “Het is wel prettig dat je iets dat je geschapen hebt jezelf kunt laten overleven. Zo heb ik ook meteen een erfenis voor mijn nakomelingen.”

Hoelang denk je zelf nog met de strip door te gaan?

MERHO: “Dat is afhankelijk van de gezondheid natuurlijk. Tot nu toe heb ik daar niet over te klagen. Dit is een beroep dat je fysiek lang kunt uitoefenen.”

Onlangs overleed mangaka Jirô Taniguchi. Hij was ook 69.

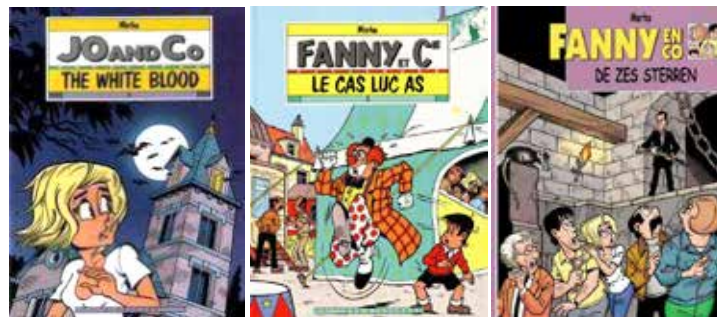
MERHO: “Of smurfentekenaar **Pascal Garray** dan, die was amper 51. Ik doe voort zolang ik er zin in heb, al merk ik dat ik toch steeds meer doorschuif naar de medewerkers. Vandersteen daarentegen werkte tot zijn laatste snik: in het ziekenhuis (hij was toen al terminaal) was hij nóg bezig met het bedenken van een nieuwe serie. En wanneer hij tussen de behandelingen door in het weekend thuis was, trok hij naar zijn bureau. Ze troffen hem dan even later slapend op een leeg tekenblad aan — het ging gewoon niet meer, hij was kapot — maar die reflex om te creëren was er nog altijd, tot het einde.”

Weet je, al mijn medewerkers en de mensen op de uitgeverij zijn allemaal jonger dan ik. Dat prikkelt me: vader wil niet onderdoen!”

En het buitenland veroveren: prikkelt je dat nog?

MERHO: “De Franse markt dus? Vroeger zag je de Franco-Belgische strips in heel Europa in de winkels liggen, dat is nu heel wat minder. De Franse stripmarkt is een gezonde, maar heel eigen markt en voornamelijk op strips voor volwassenen gericht. Bij de afdeling bd enfants tref je nog dezelfde strips aan als die wij in onze jeugd lazen: uitgezonderd een TITEUF ligt daar nog weinig nieuws. Maar

Diverse pogingen om DE KIEKEBOES in het buitenland van de grond te krijgen, liepen op een sissert af. In elk van die vertalingen nam Fanny de reeksnaam over. Van de Engelse versie JO AND CO verschenen in 1992 twee albums. Van het Franse FANNY ET CIE kwamen dat jaar dezelfde twee albums uit. In 1995 en 2002 volgden nog drie vertalingen voor publicitaire doeleinden. Voor de Nederlandse markt werd een poging ondernomen om de reeks te herlanceren als FANNY EN CO. In 2003 en 2004 verschenen zes albums voor ook daar weer de stekker werd uitgetrokken.

voor onze FANNY K. zoeken we zeker een Franse uitgever.”

Heb je daar spijt van, dat DE KIEKEBOES in het buitenland niet aansloeg, hoewel het zeker geen slechtere strip is dan SUSKE EN WISKE?

MERHO: “Een paar jaar geleden waren we in de Champagne en liet ik het gezin van een wijnboer wat Franstalige KIEKEBOES lezen. Ze vonden ze prachtig, een ‘verademing’. Het is mij een raadsel waarom het ook zonder vertaling niet lukt in Nederland (waar de reeks enkele jaren geleden onder de titel FANNY EN CO een veroveringspoging deed, red.). Waarschijnlijk is dat omdat er geen Nederlandse stripmarkt bestaat. Er zijn enkele stripspecialzaken,

voor een nichepubliek, maar in de boekhandels zijn strips, op een SUSKE EN WISKE, **Marten Toonder** of ASTERIX na, nagenoeg afwezig. In de warenhuizen vind je er geen stripwand meer, zoals bij ons in de Carrefour. Nederland is meer een cabaretland: in elk stadje vind je een theaterzaal, maar geen strips. In België daarentegen, als bakermat van het Europese beeldverhaal, is dat helemaal anders. Misschien als ik destijds in 1977 meteen was begonnen bij Standaard Uitgeverij was ik nu wel aanwezig geweest in Nederland, maar nu is DE KIEKEBOES een echt Vlaams streekproduct gebleven. Ooit streek er een Amerikaan neer bij Standaard Uitgeverij. Of de rechten nog vrij waren. Hij had een Vlaamse vriendin en leerde Nederlands met DE KIEKEBOES. Hij vond het veel beter dan die Amerikaanse strookjesstrips, hij noemde het SEINFELD meets THE SIMPSONS, een mooi compliment. Uiteraard raakte hij, zoals ik verwachtte, de reeks in de VS niet aan de straatstenen kwijt.”

Lees je wel eens andere strips?

MERHO: “Mijn schoonzoon tipt me af en toe een titel of een reeks, maar ik lees niet zoveel. Ook Nys en Vandersteen deden dat niet. Ik lees strips te technisch: ik erger me eraan óf ben juist stikjaloers. Ik weet dat

stripliefhebbers weleens denigrerend doen over DE KIEKEBOES, maar wat als series als DE KIEKEBOES nooit hadden bestaan? Ze zijn toch nog altijd de basis om strips te beginnen lezen. Nu krijgen jonge auteurs de steun van het **Vlaams Fonds voor de Letteren**. Dat maakt uitgaven met een kleine oplage mogelijk. Toen ik begon, bestond dat niet: het grote publiek moest een strip lusten of hij was niet levensvatbaar.”

Zeg je nu dat stripauteurs het vandaag gemakkelijker hebben dan veertig jaar geleden dankzij het subsidiecircuït?

MERHO: “Subsidies zijn goed: anders was er niets, maar ervan leven kunnen die auteurs ook niet.”

Wat jouw strips onderscheidt van andere familiestrips zijn de knipogen, in taal (bijvoorbeeld in de naamgeving), maar ook naar andere strips of elementen uit de beeldcultuur. In NEPWERK bijvoorbeeld slaat een meisje haar minderwaardige “raket naar de maan” en herkennen we in haar billen het iconische tennis girl. Doe je dat vooral voor je eigen lol?

MERHO: “Niet iedereen zal dat soort

“Strips maken was eigenlijk mijn tweede keuze: ik had eigenlijk stand-upcomedian willen worden.

dingen zien, maar ik houd er wel van ze erin te steken. Strips maken was eigenlijk mijn tweede keuze: ik had eigenlijk stand-upcomedian willen worden. Overal zie ik namen om te gebruiken en verzamel die in mijn smartphone. Ik had het over dat scenario van Peter Van Gucht: pas toen ik er mijn namen ingeplakt had, werd het volgens hem pas echt ‘merhosaans.’”

En wanneer er cameo's in opduiken.

MERHO: “Ik krijg vaak de vraag van jongemannen om eens het liefje van Fanny te zijn, maar het grote publiek heeft niets aan onherkenbare personen. Dan liever de **Marc Couckes** en **Maggie De Blocks** van deze wereld. Je mag niet te veel inside jokes gebruiken. Een mooie in NEPWERK vind ik de Noord-Koreaanse gangster Kil Im Now, die razend actueel werd in het licht van de moord op die halfbroer van **Kim Jong-il**. Vermoord omdat hij naar Disneyland was gegaan? Zo gek kon ik het zelf niet in een strip bedenken.”

Bedankt voor het gesprek en tot over tien jaar!

Een knipoogje in De KIEKEBOES 148: NEPWERK die we graag tonen: de pose van tennisster Lotte Morgaen refereert naar de beroemde poster TENNIS GIRL (met het toen achttienjarige model Fiona Butler) van de Engelse fotograaf Martin Elliott. De poster werd in 1976 op de markt gebracht. In 1978 waren er al meer dan twee miljoen exemplaren verkocht.

Allerhande specials en luxes.